

O BIVOJOVI

něžna Libuše si oblíbila vyšehradskou zahradu, těšila se zelení stromů a keřů a obdivovala pestrost vzácných květin. Ráda se procházela po cestičkách, které tvořily bludiště s nejděním tajemným zákoutím. Někdy sem zavítala se svou dívčí družinou, nejvíc si však užila krás přírody sama, kdy zamýšleně pomalu kráčela vpřed a přemítala nad vladařskými záležitostmi nebo se zasněla a nechala si hlavou kroužit svoje vize. Jednou jí v těchto místech v podobném rozpoložení našla její sestra Kazi. K zadumání mladé kněžny přispěl i úchvatný západ slunce, kdy se zarudlá koule zvolna nořila do modravé páry vystupující z okolních lesů. Vtom majestátnost chvíle přerušil křik. Hluk přicházející od brány se přibližoval a sílil. Najednou do směsi rozrušených hlasů někdo zatroubil na lesní roh. Sestry natahovaly uši a tázavě se na sebe podívaly, protože tento zvuk oznamoval vítězství.

A pak ho spatřily! Vysoký urostlý muž zvolna kráčel a na ramenou nesl nějaký těžký náklad. Neměl u sebe oštěp, pouze u pasu se mu pohupovala pochva s mečem. Husté tmavé vlasy měl spletené do silných copů a v jinak hezké tváři bylo patrné soustředěné napětí. Obě sestry napínaly zrak. Co to jenom ten muž vláčí? S úžasem sledovaly ten prapodivný výjev: Silák nesl na zádech obrovského živého kance. Držel zvíře za mohutné boltce a přehodil si ho na záda břichem vzhůru. Mladý lovec v zabláceném oblečení nesl kance bez viditelných známek námahy. Dav, který se kolem něj seběhl, ho obdivoval, provolával mu slávu a nevěřící pohledy přelétaly z lovce na zvíře a zpět. Kanec sebou zuřivě škubal, kopal kopyty, svíral mohutné čelisti, ve kterých se leskly zahnuté tesáky, a zlověstně koulel očima podlitýma krví.

Vřava náhle ztichla, když si lidé uvědomili přítomnost kněžny a její sestry. Lovec i s nákladem se zastavil pod schody vedoucími ke dveřím velké síně. Na schodech stála Libuše a Kazi. Lovec pozdravil obě urozené ženy, představil se jako Sudivojův syn Bivoj a uctivě řekl: „Tady nesu škodnou, divokého kance z Kavčí hory. Pokud si přeješ, kněžno, ať zemře před tvýma očima.“

Libuše svolila a okolostojící muži tasili meče a chystali oštěpy. Ale Bivoj překřičel hluk: „Sám ho zabiju. Já jsem ho chytil, já ho také zabiju. Vy udělejte kruh, aby ho nemohl prorazit, kdyby chtěl utéct. Ale nejdřív mi položte k nohám oštěp.“

Muži připravili před Bivoje zbraň a rozestoupili se kolem do velkého kruhu. Bivoj se rozhlédl po kolemstojících a nejdéle se zastavil u očí kněžniny sestry. Kazi se při pohledu na něj rozbušilo srdce a cítila se jak očiarovaná jeho vřelým pohledem. Strachem se jí ale zatajil dech, když přihlížela, jak Bivoj přehodil kance přes hlavu, mrštil jím před sebe, až země zaduněla. Bivoj se pak rychle sehnul, zdvihl těžký oštěp s lesklým hrotem a připravil se k útoku na zvíře.

Omráčený kanec se vmžiku probрал, štětiny na hřbetě se mu zježily a jeho oči zlověstně zablýskaly. Hbitě vyskočil na všechny čtyři a slepý zuřivostí se připravoval k boji. Nedíval se napravo ani nalevo, zlověstně

zaryčel, vycenil ostré řezáky a hnal se přímo na Bivoje. Všem se zatajil dech, když rozzuřený kanec vší silou vyrazil do útoku. Mrštný mladý lovec si však s rozlíceným zvířetem hravě poradil. Zamířil oštěp a jistým pohybem probodl kančí hrdlo. Kanec zaryčel, zapotácel se, zvolna poklesl na přední nohy a s posledními smrtelnými záškuby se svalil na zem. Temný proud krve tryskající z tlamy zvířete pomalu barvil zem. Těžce oddechující Bivoj vytrhl oštěp z hynoucího těla a vítězně je přišlápl pravou nohou. Naposledy pohlédl do zvířecích očí kalících se smrtí.

„Už vám nebude škodit a ničit úrodu. Nikdo se už nemusí bát, že na něj zaútočí,“ otočil se Bivoj ke kněžnám, když si po boji otřel pot z čela. Správce hradu předstoupil na prostranství před kněžnu a její sestru a dojatě pronesl: „Jsme ti vděční, Bivoji, všem nám spadl kámen ze srdce. Byl to šestiletý kanec, nebezpečný a zlý až hrůza. Dlouho byl postrachem okolí. A co natropil škody! Ničil naši úrodu, poválel lány obilí, útočil na zvířata, nejvíce na lovecké psy, ale nezalekl se ani koní. Nejhorší však bylo, že smrtelně napadl i několik z nás, kteří se ho snažili zahnat. Šel z něho strach, skrývali se před ním dokonce i muži. Až tady Bivoj...“

Vděčný dav mu ani nedovolil dokončit řeč a začal Bivojovi provolávat slávu a děkovat. Libuše a Kazi sešly ze schodů a sehnuly se k mohutnému tělu zvířete. Libuše uznale pohlédla na mladého lovce a zeptala se, jak se mu podařilo kance ulovit. Kazi se zářícíma očima sledovala Bivojovu odpověď: „Vadilo mi, kolik ten kanec napáchal škody a jak se ho všichni báli. Údolím kolem Kavčí hory už nechtěl nikdo ani projít. Tam kanec-samotář žil a využil každou příležitost zaútočit. Roztrhal bezpočet psů, koní, troufal si i na lidi. Vystopoval jsem místo, kde spával, a louži pod starými buky, kde se v poledne rochnil. Rozhodl jsem se na něj dnes počíhat, až se bude přesycený vracet z pole. Ale jenom jsem se přiblížil k údolí, znenadání proti mně z houští vyrazil. Vyřítel se tak prudce, že jsem k obraně ani nestihl použít oštěp. Celé se to seběhlo na místě, kde široko daleko nestál žádný strom. Nebylo se tedy kam schovat. Vmžiku se přičítal ke mně a hnal se mi po nohou. Snažil se mě poranit svými tesáky, ale než stačil sklonit hlavu, popadl jsem ho za uši, držel jsem ho a už nepustil.

Kanec chrochtal a ryčel jako zběsilý, trhal sebou jako o život, ale já jsem si ho přehodil na záda a spěchal sem.“

Dav opět vděčně a radostně zahučel a potom Libuše vlídně pověděla Bivojovi: „Děkuji ti, statečný lovče, za sebe i všechny lid. Ulevil jsi naší zemi a uchránil jsi nás před dalšími škodami. Teď si pojd', Bivoji, odpočnout a posilnit se.“

Správce hradu uvedl Bivoje do velké hradní síně. Provázeli ho také muži, kteří se k němu připojili, když uháněl s neobvyklým ryčícím nákladem k Vyšehradu. Na Bivojovu počest uspořádali na Vyšehradě velkolepou hostinu. Muži se posadili kolem dlouhých dřevěných stolů v hodovní síni, ozdobené loveckými trofejemi, a svého hrdinu usadili do čela stolu. Přemožení

škodné zapíjeli zlatavou medovinou, číše a korbely o sebe cinkaly s díky a chvalozpěvy na Bivoje. Bivoje jejich zájem těšil, nicméně jeho oči těkaly po těžkých dveřích, kterými odešla Libuše a Kazi. Vzpomínka na líbeznou Kazi se mu neustále vracela a přemýšlel, jak zařídit, aby se s ní mohl sejít.

Mezitím padl na Vyšehrad soumrak. Vtom znovu zaskřípaly panty těžkých dveří a do hodovní síně jimi vstoupila skupinka mladých žen v čele s Libuší a Kazi. Dívka z jejich doprovodu nesla na kožené podložce balíček. Když jí Libuše přikázala ho rozbalit, zatřpytil se krásně zdobený mužský pás. Všem až oči přecházely, když s údivem prohlíželi ozdobné prošívání, pobití stříbrnými hřeby, bronzové ozdoby a lesklý řetízek, který při každém pohybu cinkal o skvostné kování.

Libuše pás předala Bivojovi jako odměnu za osvobození od zlého kance. Jednalo se o pás z Krokova pokladu a Libuše podotkla, že odměnu vybrala její sestra Kazi.

„V tomto pásu je zašita větvička velice účinné byliny a také hadí zub,“ vysvětlila mile se usmívající Kazi. „Když ho budeš mít na sobě, pomůže ti, abys ani v noci nezabloudil v hlubokých lesích, abys odolal nástrahám bludného koření a lesním i jiným skřítkům a všem bytostem s nadpřirozenými schopnostmi.“

Bivoj oběma mladým ženám dojatě poděkoval, uctivě se klaněl a všichni kolem jim vzdávali hold a radovali se z ocenění Bivojovy síly a hrdinství. Po odchodu Kazi a Libuše pokračovalo bujaré veselí a hodování až do pozdních nočních hodin. Správce hradu pak Bivoje zavedl do tiché komnaty, kde mladý lovec usnul, jako když ho do vody hodí. Ráno se Bivoj chystal na cestu domů, do vesnice, ve které vládl. Hradní správce

mu oznámil, že mu kněžna dala na cestu osedlat koně. Ovšem na nádvoří netrpělivě frkali dva osedlaní hnědáci. Ten druhý čekal na Kazi, která se také ráno vracela z návštěvy domů. Bivoj, opásaný darovaným pásem, se uctivě poklonil, poděkoval Libuši a radostně se přidal k družině její sestry. Když projížděl branou, vzhlédl a spolu s ním všichni kolem. Na kůlu tam totiž byla vystavena jako připomínka Bivojova hrdinského činu useknutá štětinatá hlava nebezpečného kance.

Libuše se zamyšleně dívala za odjíždějící dvojicí, dokud jí nezmizela za ohybem cesty. Bivoj jel po boku Kazi až na rozcestí, kde se jejich cesty rozcházely. Vůbec se mu nechtělo vzdát se její milé společnosti, proto si velký kus zajel a doprovodil ji až k jejímu hradu, tyčícímu se nad řekou Mží.

A než přešel podzim, odstěhoval se Bivoj ze vsi a navždy zůstal s Kazi na jejím hradě. Stal se jejím manželem a prožili spolu dlouhý šťastný život.

